

Novine prihajajo vsako nedeljo. Priloga Marijin list i Kalendar Srca Jezušovoga. Cena pri skupnem naročju na dom 25 D., na posamezni naročju 30 D., če se celo naročnina nepriča do 31. marca. Če se pa plača po 31. marcu, je pri skupnem naročju cena 30 D., pri posameznem 35 D. M. list i Kalendar se plačata posebej. Ameriški platičajo za vse včer 4 dolare. Naroči se na upravnosti v Črensovcih, Prekmurje. Uredništvo je v M. Soboti.

NOVINE

Glasilo Slovenskega kraja

Izdajatec: KLEKL JOŽEF, vp. pleb. nar. poslanec.

Oglas sprejema zasebna in sredstva v Sobo M. Kolodvorček ulica 123. Cena oglasov om² 75 par / 1/4 strani dobi 20%, 1/2 strani 25% i cela stran 30%/ popusta za edno objavo. Cena mailih oglasov je: do dvajsetipet reci 15 Din. više od vsake reci pod D. Med teksto cm² 1.50 D., v Poslanom 2.50 D. Takso za oglase plešč uprava i da za vse oglase od 5% do 30% popusta.

Rokopis se ne vražajo.

Svetek zjedinjenja.

Prvoga decembra slavi naša država desetletnico svojega obstanka. Pred desetimi leti na tem so zastopniki Slovencov Hrvatov i Srbov s te ešča srbskim prestolonaslednikom Aleksandrom sklenili, da se vse tiste krajine gde prebivajo Srbi, Hrvati i Slovenci združijo s Srbijom v edno veliko narodno državo. Ta država se zdaj imenuje uradno kraljevina Srbov, Hrvatov i Slovencov, zovemo jo pa kratkomeno Jugoslavijo. Za Jugoslavijo jo zovemo zato, ar so v tej državi združeni Slovani na jugu; mamo pa tudi Slovane na severu kak Čehe, Slovake, Poljake, Ruse i tak naprej. Tej sebe zovejo tudi vsi za Slovane. Slovaki na Češkem sami sebe cilo zovejo za Slovence ne za Slovake. Če bi se pa ednak mogoče ešča vti tej severni Slovani združili v edno veliko slovansko državo, bi se zvala ta država gotovo Severoslavija.

Bulgari.

Na jugi so v Jugoslaviji ne združeni ravno vti Jugoslovani. Bulgari so tudi slovanski narod, pa majo svojo posebno državo, ločeno od naše države. Bulgari so na čuden način gratali Slovani. Oni so po svojem pokolenju pravzaprav Mongoli i so prišli v te kraje tak kak Vogri iz Ažije. Tu so se pa med slovanskimi narodi nastanili, se zoženili i prevzeli slovanski jezik, slovanske še-

ge i navade i krščansko vero. Tak se zdaj oni tudi štejo med Slovane i je močna vola tak med Bolgari kak v našoj državi, naj bi se tudi bolgarska država pridružila našoj državi v edno veliko popuno Jugoslavijo. Kelko veksa je namreč edna država, telko ležeje se razvija i telko več vala njena reč tudi med drugimi državami. Že zdaj je naša država najmočnejša i najbogatejša na balkanskem polotoku i Nemci nam že naprej prorokujejo, da je Jugoslavija bodoča velesila. Če se pa združi z bolgarijov, bodo zavaleva tri morja meje naše države kakti Adrijansko, Egejsko i Črno more.

Zasedeno ozemlje.

Poleg Bolgarov, šteri so tudi slovanski narod i so nezdruženi v našoj državi, pa mamo ešča odzvuna naše države pol milijona Slovencov i Hrvatov pod Italijov i Austrijov i nikelko Slovencov tudi pod Vogrskov. Tej bi se radi tudi vti združili v našoj državi nego v mirovni pogodbaj so je krivično odrezali od naše države. Tej ljudje i ta zemlja po vsoj pravici pripada k našoj državi i je majo druge države po krivici zasedeno. Zato pravimo toj zemlji zasedeno ozemlje.

Tej ljudje, posebno tisti pod Italijov dnes jako dosta trpijo. Taljanje je na vse načine silijo, naj bi iz Slovencov kem prve

gratali Taljanje. Tam nemajo niti edne slovenske šole, slovenske vučitele preganjajo i je prestavljajo v kraje, gde nega slovenski ljudi, med Slovence pa pošljajo vučitele, šteri gučijo samo taljanski i ne razmijo niti reči slovenski. Ravnotak delajo z dühovniki. Taljanje dobro znajo, da dobri domači dühovniki najbole čuvajo svoje lüdštvost. Zato so vnuco dühovnikov že iztrili iz tej krajov, drugim pa delajo vsešerom največke neprilike. Med Slovence selijo vsakše leto vnogo taljanski držav. Zemle domačinom nečejo dati, nego samo Taljanom. Domači človek služa nemre dobiti, Taljan ga pa naenak dobi. Zato se lüdje iz Primorskoga trumoma selijo v Ameriko i druge države, na njivo mesto pa naseljavajo taljanje svoje lüdi.

Pride čas!

Pride pa čas, gda se vse te krivice popravijo. Bog kaštiga na zemlji tudi grehe narov. Južni Slovani so bili dugo raztepenci pod raznimi gospodari, letos pa obhajamo prvo desetletnico kak smo združeni v ednoj državi. Nej je ešča vse tak kak bi si želeli, ali to je naša država i mi sami si jo bomo že znali tak napraviti, da bo prav za nas. V drugi državaj je vnuco krv preteklo prvekak so gratale tak velike i tak močne kak so dnes. Naša država se je združila brez krv i si še tudi vse brez krv urediti. Želemo samo, da bi odznotra države kem prve prišli do reda i mera, da bomo tak lehko tudi

kem prve v zadostnej meri skrbeli za tiste, šteri so ostali i trpijo odzvuna naše države. Za red i mér v državi pa moramo vsi skrbeti i tisti, šteri dela proti tomi redi i mér, je ne samo sovražnik države, nego škodovalec nas vsej.

V državo pa pride red i mér, če si bo naše lüdštvost znašlo zebrati prave zastopnike, šteri bodo vsigdar i všešerom delali za to. Dnes ma naša država na najvišišem mestu človeka, šteri je sposoben napraviti red i mér, škoda samo, da je te človek že prve nej prišao na to mesto, ne komaj te, gda je bilo že strašno zavoženo.

Daj pa Bog, da bomo obsluževali druge desetletnico zjednjinjenja v svojoj velkoj državi tak, da bodo v njoj v istini združeni vti Jugoslovani od Slovencov do Bolgarov. Te čas pa prve ali sledi mora priti, ar to zahteva pravica.

Našim pristašom!

Občne zvore krajevnih organizacij Slovenske ljudske stranke za leto 1929. naj napravijo vse naše organizacije v nedelo 16. decembra ali pa, če gde na te den toga ne bi mogli zvršiti, najkasnej v nedelo 23. decembra toga leta. Podrobnejša navodila dobijo vse krajevne organizacije v postbni okrožnicah. — Tajanstvo S. L. S. v Mariboru.

Kalendarje Srca Ježušovoga

so dotiskani, se vežejo i do se za kratek čas razpošljili. Vsi, ki majo M. List naročen so ga plačali, dobijo kalendar brezplačno. Ki majo samo Novine naročene, ga dobijo za 4 Din., če nam te penize naprej notri pošljejo, i če so Novine že plačali. Ki pa šejo kalendar kupiti, ga dobijo v trgovini pri Erdössyj i Hahni v Soboti, pri Balkanyj v D. Lendavi, pri Rogani v Večeslavcih, na uredništvi Novin v Soboti i na uredništvi M. Lista v Črensovcih. Cena kalendara je kak lani 8 Din.

Gospodinjski tečaj.

S podporo oblastnega odbora mariborskoga se bodo vršili po celo-

mariborskoi oblasti posebni tečaji za izobrazbo naši deklin. Eden takši tečaj traja 22 dni i se kmečko deklince včijo pri tom kuhati, šivali, najpotrebejši pletenje, vezanje i tak naprej. Pri kuhani se poseben pakza obrača na zdravo prosto hrano i na hrano za betežalce. Poleg tega so pa predavanje o splošnoga gospodinjstva — pospravljanje sobe, čiščenja, pranja, peganja, nikelko od mlekarstva, perutništva, živiloznanstva i tak dale.

Tečaj v Soboti.

Takši tečaj se bo vršil zdaj tudi v Soboti. Začne se v soboto 8. decembra. Sprimejo se deklince iz okrogline sokočke, štere so stare že 14 let. Sprime se pa zaenak samo 12 deklinc. Vse, štere se šejo toga tečaja vdeležiti, se naj javijo te dni pred 8. decembrom v pisarni ljudske šole v Soboti predpoldnevom od 9 vore naprej. Pridajo naj bole samo iz sokočke okrogline, to pa zato, ar tečaj traja od 8 vore zajtra pa do 4 vore po poldnevi i štere so jasno oddaljene od Sobot, njim bo teško prići do 8 vore v Soboti.

Tečaj je brezplačen, samo telko stroška morejo deklince prinesi sev,

kelko je potrebno za kuhanje i za drava morajo vse vklip dati. To oboje pa pride jako malo.

Otvoritev.

Otvori se tečaj v soboto 8. decembra ob edenajstoj vori v občinskoj hiši. Ob toj prilikli pride poseben gospod iz Maribora, šteri bo med edno gospodarsko predavanje. Dekline, štere bodo sprejeti, na prije s svojim očom ali materjov, k predavanji pa lehko pride vsakši. Tečaj se nameni zaenak vrti samo vsakšo soboto mogoče bo pa tudi po dva dni na teden, od kaj se prvi den tečaja vse lehko vti pogučijo. Tečaj bo vodila strokovna učiteljica gospodična S. Schwarzoza.

Zakon od nagle pomoči za od súše i drugih vremenskih neprilik obiskanim krajem.

Te zakon je zglašen že. Po tom zakoni dobijo od súše i drugih vremenskih neprilik obiskanii kraj 117 milijon dinarov pomoči ka si stemi

penezi spravijo krūh z delom, Sirote, štere zavolo starosti ali betega nemrejo delati, dobijo po tom zakoni 3 mil. dinarov podpore potom Rdečega Kriza. Od naše stranke sta bila v tom odbori dr. Kulovec i Klekl. Prvi je predlagao k zakonu, naj se dajo ešča tarifne olejšave pri prevozi hrane i krme v te ponesrečenje kraje. Prosvetni minister je občao pomoci nikelko njemu to dovolijo dohodki ministristva. To ministristvo najprema ma več stroškov kak dohodkov. Poslane Klekl so predlagali, naj se dela v tistih krajih kde je bila vremenska nesreča, ob ponesrečenih ljudih i to v prvo vrsti od siromaškejših. Njihov predlog je bio ednoglasno sprejet i je prišlo v novi 11 član, šteri se glasi: »Na vse delo po tom zakoni se bo v prvo vrsti jemalo siromaško prebivalstvo onoga kraja kde se bodo ta dela zvršavala.« Ar se pa bodo po 1. članu toga zakona ta delo zvršavala tam, kde je bila nesreča, pridejo v poštev naši kraji iz gornjega dela Slov. Krajine, gde je bila súša, toča, to je od Jurja do Marijanec na Dolinskem pa Motvarjevc, Kobilje, Čentiba i súšne Goré. Ka se pa bo delalo i gde ravno, to se pa zdaj bo določilo.

NEDELA.

(V adventi prva, Evang. sv. Luke 21, 25—33.) V tisti časaj, pravo je Jezuš vučenikom svojim: „Znamenja bodo na sunci i meseci i zvezdai i na zemli bo stiska med narodi zavolo strašnoga šumneja morja i valov. I ljudje bodo trepetali od straha i čekanja toga ka ma priti na ves svet, ar burkale se bodo moči nebeske. I teda bodo videli Sina Človekovoga priti v oblakaj neba z velkov močjov i veličastvom. I gda se bo to začnolo gođiti, poglednite i povzdignite svoje glave, ar približavie se zveličanje vaše.“ I povedao njim je priliko eto: »Poglednite figovo drevo i vse drevje; gda že poganjajo brstje, znate, da je leto bliži. Tak tudi vi, gda bote videli, da se to godi, znajte, da je kraljestvo bože bliži. Za istino povem vam, da ne pređe te rod, dukeč se vse to ne zgodi. Neba i zemla pređeta, moje reči pa ne pređejo.

Navuk: Što nešče za Kristuša-Odrešenika, bo prisiljeni sprejeti Kristuša-Sodnika.

Ve nebesa ga rosite!

Pá prihaja tista lepa doba v cerkvenom leti, gda najbole čutimo kak smo mi v svojoj dushi bogati i kak so vsi siromaški i mali, šteri so zavrgli Cerkev. Zimski čas prihaja, v naši dushaj se pa poraja sprotoletje, v naši dushaj vzvaja sunce. Mlado i staro počnja vsako zajtro zaren k zorjenicam. Mraz je, kmica je, v dushi je pa toplo i svetlo. Kak se nem smeje domaća cerkev že ozdaleč s svojimi razsvetlenimi okni! Kelko srčnoga veselja vživajo naša deca! V nestrnponem veselju vsi nekaj čakamo. Nekaj lepoga, dobroga nekaj veselogra. Ves adventni čas ne čutimo mraza v tom veselom pričakovanju.

Bčič pride i ž njim radost v naše duše. Ne priuša nam zemelskoga bogastva, prinaša nam pa mér i veselje v naše duse. I pri vsom svojem siromaštvu smo nezmerno srečni zadovoljni. — Zdaj nam pa naj dajo tisti, šteri

Po JOS. JURČIČI: Sosedov sin.

XV.

Gda se je Anton približavao svoji hiži, je vido, da je ešče posvet v hiži. Nej je bila navada pri Smrekarovi, da bi tak kesno v noč svetili, zdaj se je pa Antoni to ešče dobro vidio. Ročno je skočio s kolesna i je zružio po okni. Hlapec je prišao iz štale i izpregao konje, Antoni je pa prišla odpirat ženu. Posvet je mela v rokaj i vidlo se njoj je, da je objekana. Reči njemi je ne povedala pa tudi on je brez edne reči stopo v hižo.

Ka se je zgodilo na poti je že znala, ar je eden sosid prišao nikelko prve domo i njoj je vse povedao.

Anton vrže kaput pa kraščak s sebe, obstane pred ženov i ostro pita: »Gde je Franca?«

„Spi“, odgovori žena i se zgene po celom telu, »idi po njo!“ zapove Anton. »Zdaj ne!“ odgovori preplašeno žena. »Pravim ti, idi po njo i to včasi!“ veli Anton odločno.

Smrekarica si pokrije obraz i začne jokati.

„Tak, tudi ti več nešče čuti! Dobro!“ odseče kratko Smrekar, ze-

so zavrgli to znotrašnje veselje samo najmenše nadomestilo za to naše bogastvo. Vse veselice, vsi plesi vsa bogastva nam nemrejo spraviti niti senco toga zadovolstva, štero čutimo v naši dushaj v tej lepi dobaj cerkvenoga leta.

Boj za šolo.

V Belgradu razpravljajo o načrti novoga ljudskošolskoga zakona prvekak ga predložijo parlamenti, da ga sprime. Načrt za te zakon je bio zgotovljen za prvejše vlade, gde so demokratije ešče velko reč meli. Zakon v takšoj obliki, kak so ga tej priravili, zdajšnja vlada nemre sprejeti. Te zakon ma namreč pred očmi samo vučitele, ne pa vzgojo dece. Ravnotak nalaga ljudem velke dužnosti i velika bremena za vzdrževanje šol, pravice njim pa ne da skoro nikši.

Spomina vredno je tudi, da so tomi odbori, šteri obravnava ljudskošolski zakon, poslali zdaj vučitelje iz naše države, šteri so organizirani v Udrženju jugoslovanskih učitelov svoje posebno mišlenje i zahteve k zekoni. V tom zahtevajo vučitelje, da dühovnik nesmi včiti katekizma v šoli. Da prej dühovnik ne ve tak vzugajati, kak eden vučitele, šteri se je zato včuo, da vzugaja mladino. Povedali so ešče cilo, da dühovnik zna pristnosti med šolsko deco kakšo kugo, ar hodi okoli betežnikov.

K tomu razmeten človek skrkoj ne ve povedati. Znali smo da so tej novoga düha, takzvani demokratični vučitelje ne kakše posebne zvezde, da pa maju v istini jako stisnjene možgane, to so pa komaj s tem pismom pokazali.

Nashi poslanci so se osto zavzeli za spremembo tega zakona i g. prosvetni minister Grol je sam povedao, da je te načrt ne delo te vlade i naj ga odsek znova predela.

Laganje z dačov.

Naj ležej je tistomi, šteri se postavi na edno stran, nika ne dela i se iz vsega norca dela i vse samo šofa.

To delo opravljajo naši demokratije. Mislio si: Nebes itak nega na zemli i toga nam nišče nemre spraviti, zato pa ležimo i Šimfajmo nikaj le ostane.

Zdaj bi na vsakši način radi ljudem dopovedali, da pcd Korošcov vladov več dače plačamo kak prvle. Toga ne pravijo, da bi zdaj več dače plačali kak te, gda so bili oni na vlasti, ar toga nemre povedati. Samo to pravijo, da zdaj več dače plačujemo, kak prvle.

Ka je istina?

Najprvle žegramo povedati, da mamo v glavnem troje vrste dače. To je državna, oblastna i občinska doklada. Dr. Korošca bi lehko primali samo za državno dačo, če bi že z demokratiskim možgani mislili, da je samo dr. Korošec vsemogočen gospodar v državi pa nišče drugi i da samo on lehko zniža ali zviša dačo, kak je njeni draga vola. Tu pa lehko najlezej vidimo, gda se je plačivala vekša dača prve ali zdaj, če vzememo uradne številke, iz Belgrada, kelko penez iz dač je prišlo od nas v Belgrad. Mislimo, da so to najbole zanesljive številke.

Slovenija je plačala:

Leta 1924. — 190 milijonov Din.

Leta 1925. — 295 milijonov Din.

Leta 1926. — 226 milijonov Din.

Leta 1927. — 227 milijonov Din.

Leta 1924. i 1925. so bili v vladu demokratje. Zdaj pa poglednimo za kelko so povekšali dačo od ednoga do drugoga leta! Za letos se ešče nemre zračunati na celo leto, plačala je pa Slovenija letos v 9 mesecaj 132 milijonov i pravijo, da do konca leta ne dosegne niti 200 milijonov. To je državna dača.

Gde je pa te vekša dača?

Državna dača je ne vekša nego od lani na letos so za 125 procentov vekše oblastne cestne doklade. Tisti na priliko, šteri plača vse neposredne državne dačo 20 Din, plača k tomu letos ešče 25 Din cestni doklad. No, tej penezi ostanejo po večini doma, ar to moremo priznati, da se te ceste zdaj jemlejo vred kak mogoča nigdar prve.

Vnoge občine so pa navrtle tudi kako visike občinske doklade. Ništerne

občine, kak na priliko Vel. Dolenci, cilo 5 Din na eden dinar državne dače. To se pa od lani na letos že pozna. Vse to je pa na čekaj vključno pisano i ljudje mislijo, da je to vse državna dača. K temi pa te zdaj ešče pridejo z lepimi rečmi naši demokratije i na vse načine hujskajo. Če pa ešče što pride kaj od dače lagat samo lepo trbe povedati. Pri vsej davkarji so skoro vsi uredniki demokratije i ne povemo dvakrat, da tu pa tam mogoče sami radi delajo kakše krivice ljudstvi, samo naj bi mogli na te načina šifati naše poštene ljudi.

Murska Sobota.

— Proslava prvoga decembra v petek zvečer bo lepa, samo če ne de božnoga vremena. Če bi bio dešč, odpadnejo govorji i obhod po mestu ravnotak razsvetlava. Vršila se bo samo posebna slavnostna seja občinskega odbora v varškoj hiži.

— G. dr. Glančnik odhaja z dovoljenjom ministristva za narodno zdravje na več mesečni dopust v Beč. Specializirati se misli posebno v zobnoj stroki i se po končanom študiju vrne nazaj v Soboto.

— Občni zbor dijaškoga podpornoga društva. Premenoč petek, 23. toga meseca se je vršo v gostilniški sobi g. Benka letni občni zbor tega društva. Navzoči so bili med drugim tudi poleg predsednika ravnatela g. Vagaja, i odbornikov g. okrajni glavar. Iz poročil se je vidlo, da društvo skrbi predvsem za dijake na te način, da skrbi za šolske knjige siromaškejšim pa davle tudi nezne podpore. Preci je prišparanoga že tudi za ustanovitev dijaške kuhinje. Društvo je naročalo knige direktno iz Ljubljane i je s tem prišparalo za siromaško dijaštvu dobr 25 procentov. Ništerni sobočki trgovci so prek gremija protestirali proti tomu, da društvo ne kupuje knig od njih, ka je smešno, ar nišče nemre nikoga prisiliti, da prijem kupuje, če indri falej dobi. Pri volitvah je bio izvoljeni z malimi spremembami nazaj stari odbor-

me posvet i se napoti proti tistoj sobici, gde je navadno spala Franca. Smrekarica je znala, da Franca danes ne spi tam, nego jo je za to noč prešelila v zgornjo sobico, nego nika je ne pravila.

Mož je prišao nazaj i stopo s svečov pred njo. Žena je znala ka to pomeni i je z jočom začnola gučati: »Anton, jez sam te ešče malo prosila v svojem življenju, zdaj te pa prosim za bož vojo pomiri se. Idi spat. Zajtra boš gučao ž njoj, zdaj si pa čemer. — Pa biti je nesmiš.«

»Če nede takša kakšo jez ščem, tri palice razbijem na njoj. Znaš, da sam je ešče nej bilo, nego či je nači nej, te naj zna što je njevi oča. Jez sam svojem oči ešče dnes zahvalen, da sam po njegovoj voli delao. Samo idti spat“ pravi za eden časek Anton ženi. »Nicou si mi jo skrila, zajtra jo pa ščem meti pred seov.“

Naskori po tom je gratala kmica v Smrekarovoj hiži. Vse v vesi je mirno spalo, samo mati pa hič sta ne mogli zatisniti oka. Bridko čakanje drugega dneva je težilo obema srce.

XVI.

Smrekar je bio vajeni rano stanjuvati, naj je šo spat ob deveti ali

pa ob polnoči, naj jo že legao popunoma trezen i spočinjeni ali pa nikelko vinjeni i truden. Po njem so se morali ravnati vsi drugi. Tudi to zajtra je stano Smrekar ob svojoj navadnoj vori i pogledat šo okoli hramov i živine, če je vse v redi. V kuhnji je vido svojo hčer, pogledno jo je malo pa šo brez reči mimo. Po pol osmi je bio zajtrk gotov. Vsi so bili pri stoli samo France nej.

»Gde je Franca?“ pita oča. Mati pove, da je vinej i da nemre jesti.

»K stoli se pride k molitvi, naj se jej ali, pa neč odgovori Smrekar i naskori potom pride Franca notri. Jela je jako neslanjo i malo, komaj telko, da je pokušala jestvine.

Po zajtrki je vsakši od hlapcov nemarno napravo po pol križa, popravo razkuštrane vlate i odišao vč. Franci je pravo Smrekar naj ostane notri. Gde sta bila že sama v hiži je oča zakleno dveri odznotra. Hči je sedela na klopi, bleda kak mramor i roke mela mrto spuščene na kolensaj. Oča je stopo na sredo hiži i pravo:

»Stopi esi pred mene!«

Hči je stopila, zdignola proseči pogled proti oči, gda je pa vidla njev oster obraz je pa znova boječ povesila oči.

»Poklekni!“ pravi oča ostro. Deklica spadne na kolena pred oči i vdari v glasen joč. »Što sam jaz?“ Smrekar je morao ešče ednak ponoviti to pitanje, prve kak njemi je odgovorila s slabim glasom: »Moj oča.«

»Moli deset boži zapovedi!“ Hči začne pa nemre naprej od druge. Oča to vidi i jo pita: »Ka vči štrta zapoved?“ Poštii očo tvojega i mater tvojo...“ »Dobro. Ali me poštuiš?“

»Poštujem!“ odgovori hči z boječim glasom. »Kakpa, tak, da za momim hrbitom delaš nepoštene reči. Ka maš s tistim, šteri drugo nema kak sam sebe?“

»Oča, pregrešnoga sam nikaj ne mela žnjam.“

»Tak, ešče kaj pregrešnoga bi ti trbelo meti! Te mi lehko ideš po sveti iskat očo pa mater. Oblabi mi, da od dnes naprej več neboš mela nika žnjim i da tudi gučala več neboš žnjim. Oblabiš?“

Hči se šče okleiniti njegovi nogi, nego on ešče ednak zakriči »Oblabiš?“

»Običam“ pove v joči ona. »Vidiš ka visi tu na steni?“ i pokaže na pükšo. »Raj ga strelim — kakpa — vej znač rekši se obrne i odide nad dveri vč. (Dale sledi.)

Najdeno. Poleg Fürstove trgovine sta se najšli dve malivi beli detični rokavičici. Prinešeniyi sta v uredništvo »Novin« gde se lehko dobita.

Slovenska Krajina.

Opomin dužnikom. Zadnji mesec leta je prišao, Novine i M. Liste ste redno dobivali, prosimo Vas, kak poštenoga človeka, da nam to itak najnižišo naročnino tudi pošteno plačate.

Navuk za tretjired i ponovitev obljuhe bo, kak vsako leto, 8. dec. na god Nevestene Device Marije, v Črensovcih popoldnevi ob pol treh.

Naši veški cintorje so letos bili lepi, mirni, dostojni. Bio sem na ednem, kda je bilo največ naroda zbranoga. I ka sam vido? Vse je tiko i potopljeno v pobožno molitev ali pred glavnim križom ali pa pri grobi svojih dregih. Nišči niti glasno ne je gučao ne samo na cintori, nego ešče zvuna njega ne. Hvalovredni red v Slovenski Krajini, naj bi ga povsod nasledovali!

Nova posojilnica v Beltincih. Demokrat Rešek je odpro pri nas demokratsko posojilnico. Če de njemi tak nosila intereše, kak škrinja demokratske stranke kuglice, te jo načasi zapre.

Vsem županom. Ár dosta nepošteni ljudi hodi pobirat, se dajo včas za ponesrečene i neso, so celo bogatejši, prosimo vse župane, naj dajo včas zbojanjati, ka nišči nikom nikaj ne sme dati. Prosilci či pobirajo, naj se zapišejo gor pri župani, županstvo bo pozvedlo od oblasti, če je prosilec siromak, i če so presilci zaistino samo po ugotovitvi siromaki, se bo v občini pobiralo naenck i med te sirote razdelilo. Réd nej bo! Na rečun sirot daj se lumpi ne podpirajo.

Naši delavci, šteri so bili to leto v nemčiji zaposleni, so se z vekšega jako zadovoljni vrnoli domo. S plačov so bili všečerom zadovoljni, čiravno so si niščeni tudi pa tam želeli poleg dobre pleče tudi nikelko bogščano. Tisti pa, šteri so bili v Belji, se že zdaj na vse načine pripravljajo, če bi mogli v pričestnom leti tudi oni priti v Nemčijo. To pa zato, ar, se nišči čuje, da mislijo velki tao zemle v Belji razdeliti med dobrovolce. Na te način bi kleti samo polovico delavcov lehko šlo v Belje kak to leto. Včasno se, da bo kleti lehko šlo vnoči več naši delavci v Nemčijo kak letos pravijo pa tudi, da se v Rumuniji tudi lehko dobi kako dobro delo za polske sezonske delavce. Zdaj je ešče čas i bodo mogoče naši ljudje v tej zimi kaj pozvedaval, da se naši ljudje kembole zaposlijijo.

Velka Polana. Dobili smo drugo stran i objavljamo: V zadnji Novini je bio članek od licitacije občinske krčme. Te članek pravzaprav žali nas Polancare. Iz tistoga članka se tak vidi, kak, da bi mi polancari bili sami pijači i sami madjareni. Istina je pa, da je malo občin v našoj krajini, štere bi v kratkom časi telko napredovali kak ravno naša občina. Da od drugega niti gučali nemo, samo poglednoti trbe v našoj občini šolo, cerkev i farov i bo včasi vsakši vido, če smo v istini dnes tam, gde smo bili pred desetimi leti. Ne je nigdar istina, da bi pri nas licitirali krčmo samo židovi ali pa z židovkinjam oženjeni oštarjaši,

Priporočamo KOLINSKO CIKORIJO, ki je izvrsten primatek za kavo.

Istina je pa, da je takšega niti ednoga ne bilo na licitaciji. Od gospoda Vrabla naj nam pa nišči niti ne guči nikaj. Mi ga dobro poznamo i smo radi, da je kem dale od nas. — Uredništvo na tom mestu izjavla, da tistoga članka v zadnji »Novini« ne pisao g. včete Tratnjek, kak so to niščeni misili.

Beltinci. V nedelo, 9. decembra po večernici bo v šoli predavanje za rojare. Predavanje bo meo strokovnjak v rojarstvu tišinski školnik g. Antaufer. Vabeni so vsi rojari brez razlike, či so člani društva ali ne. pridejo pa lehko tudi vsi drugi, šteri se zanimajo za rojarstvo. Plačati ne treba nika.

Bogojina. Pravila naše novo hranilnice i posojilnice so potrjena od okrožnega sodišča v Mariboru, ravnotak novoizvoljeni odbor. V najkračšem časi bomo teda tudi mi meli tak potreben i žeželjeno posojilnico.

Cankovska fara se srčno zahvaljuje občinam Rakičan, Satahovci i Lukačevci za nabранo silje, šteri so te občine darovale našim po toči oškodovanim siromakom.

Beltinci. Preminčo nedelo 25. novembra smo meli pri nas po vrsti štiri lepa predavanja s sklopčinskim slikami, šteri so nam odzeli g. kapelan Žalar. Lüdstva se je vdeležilo nad 1200.

Kak je v Uruguai. V zadnjem časi se čuduže več naši ljudi seli v Južno Ameriko, vnoči od tej v Uruguai, ar je poseben agenti na vse načine prigovarjajo, naj idejo ta. Ljubljanski oblastni odbor se je podrobno informirao kakše so prilike v tej državi. Na kratko bi lehko povedali za naše ljudi od té države eto: Navadni delavci teško dobijo delo, rdi pa sprimejo različne obrtnike, mizare, mehaničare, zidare i tak naprej. Navadni delavci dobijo 1·20 do 1·80 pesov na den (1 peso je 55 Din, tak skoro kak eden dolar). Obrtniki pa dobijo tudi 2 do 4, pesov dnevno. Navadni delavci je strašno dosta brez dela i stalno delo je tako teško dobiti. Po zimi ji je večina brez dela, vleti se nikelko leži delo. Nikelko dobrote za delavce ma v sebi to, da mora biti vsakši delavec sakuleran i pri kakšoj nesreči dobiva delavec polovico plače naprej, čiravno ne dela. Zato, če že idejo mešterski delavci v Uruguay naj ido, če maju zasigurano delo, za navadne delavce je pa to tako riskirano.

Za poštenje novine. Bliža se zimski čas. Ljudje majo več časa čoteti radi segajo po debrom čtenju. Pazimo pa, da nemo svoje hiže smetli z malovrednim čtenjem. Takšče čtenje dnes na vse kraje ponavlja našim lüdem. Zato dobro pazimo, ka jemlemo v svoje roke. »Novine« se morajo z novim letom ešče ednak tak razširiti kak so se. Dobro bi bilo, če bi širitelje v tom časi pred svetki po mogočnosti obiskali uređnika »Novine« v Soboti. Ž njim bi se vognokaj pogučali. Vsakša naša poštena hiža bi morala meti naročene »Novine«. Razne »Domovine« i druge takške liste, šteri nas i našo

krajino pred svetom samo blatio, pa naj nema niti edna naša poštena hiža. Ogibite se takšče hiže, štere maju pod svoj stehov takšče novine. Šteri pa količkaj premorejo, naj si naročijo tudi »Gospodara« ali »Domoljuba«, posebno pa Mohorske knige. Samo v hasek bo nam vsem.

Čuvajte svoje male prašičke! Da te meli vsigdar zdrave, debele i črste prašičke, kūpite redilni pršak »MASTELIN«. Za male peneze dobite i si prišparate vnoča. Paketi koštajo v vsej trgovinaj 3 i 6 Din. — Glavna zalog A. Kosec, Maribor.

Tjedenske novine.

Dobro da se spomnimo. 26. novembra je rojstni den velkoga püšpeka i vučitelja slovenskega lüdstva Antona Martina Slomška, za šteroga prosi slovensko lüdstvo da bi bio kem prve prišetri med svetnike za volo svojega pobožnoga življenja, 27. novembra je pa rojstni den dr. Kreka političnega voditela slovenskega lüdstva v zadnji letaj pred dr. Korošcom i velkoga prijatelja kmetov i delavcov.

Novi župan zagrebečki. V predzadnjem številki naši Novini smo pisali, da je odstope zagrebečki župan arhitekt Heinzel, ar so radičovci strašno začnoli proti njemu kričati, čiravno so njemi nikši drugi kričic ne mogli dokazati kak to, da ne odobrava delo radičovcov. Po njegovem odstopu si je občinski odbor zmed sebe zvole novega župana radičovca dr. Srkulja. Čudno je bilo pri tom to, da je novi župan v svojem prvom govoru povdaro, da še nadaljavati delo prejšnjega župana Heinzla. V cerkev sv. Marka na zahvalo po zvolitvi kak je bila stara navada zagrebečkih županov, je pa novi župan radičevč ne šo.

Naprej lažeo. Pisali smo že kak naši demokratije zgrabijo za vsakšo priliko, gde bi mogli količkaj ogrediti katoličansko Cerkev i na njo konči nikelko blata lüčiti. Mehika njim ešče zdaj ne da méra. Naprej pišejo, da ma mehiška vlada prav da pregača krščenike, ar so si tej to zasluzili. Mehiki krščenike zove demokrata »Domovina« za klerikalce. Naprej lažeo te novine, da je morilca novozvolenoga mehiškega prezidenta pregovorila k tomu deli edna nüna, čiravno je morilec sam izjavio, da ga je ne ona nagovorila k tomu, i da je ne pozna. Ravnotak naprej lažeo, da je na Hrvaskom eden frančiškanski pater znaro druge za peneze, čiravno je tisti človek nigdar ne bio pater. Či je bio v svojo mladosti nigda v frančiškanskem samostani, odked so ga zavoljo nelepčega življenja vrgli, stem je ešče nigdar ne bio pater. Nego demokratije to naprej lažeo si mislijo, nikak bo že vervao. — Ravnotak, so lagali na naše delavce, šteri so se pelali iz Belja domo i so si v veselji svoje vagone okrasili s papirnatimi rožami i pantlikli vsefele farbe, da so prej naši delavci meli okinčene vagoni z vogrskimi zastavicami. To je pi-

salo najprvle demokratsko »Jutro«, za njim pa njiva malovredna »Domovina«. Samo, naj bi pred svetom ogrdili naše ljudi. I ništerni ljudje šejo takšče novine, štere za krščanstvo i za nas nemajo nigdar lepe reči širiti med našim lüdstvom? Ogibimo se takšče hiže, gde maju takšče novine! Poštena hiža to nemre biti.

Domača politika. Naš parlament.

Pisali smo, da je bio predložen parlamenti novi proračun za leto 1929 šteri znaša 12 miljard. Potom se je pa delo v parlamenti pretrgalo, da lehko posamezni odbori pripravijo najrazličnejše zakone, šteri morajo priti pred parlament. Eden zmed najvažnejši zakonov je na redi šolski zakon, šteri bo morao biti močno spremenjeni.

Med tem časom so pa prišli v Belgrad vnoči radičovski pa tudi demokratični poslanci, šteri bi radi prijali plačo pa je po zakoni nemrejo dobiti ar ne hodijo v parlament delat. Tudi med našimi slovenskimi demokrati pokaj. Njuv poslanec Urek je že povedao na ednom shodi, da so poslanci zato zvoleni od lüdstva, naj delajo v parlamenti. Ponudo se je tudi, da stopi v našo stranko če ga sprimemo, ka se je kakpa ne zgodilo ar takšiči ljudi mi ne nūcamo šteri bi samo te z nami bili gda so v nevoli.

Dr. Korošec vodi dobro politiko. To dnes vtični priznavajo. V celoj državi ide vse na bogše. Vsešerom se kakpa to ne pozna, pozna se pa v državnem gospodarstvi. Demokratije so znali, da nedo dugo na vladu, zato so v kratkom časi vse zapravili. Razmetavali so peneze dukeč je kaj bilo, zdaj se pa čludivajo, kakšče čude dela dr. Korošec, da je brez penez itak v red spravo državno gospodarstvo.

26. novembra je prišao znowa vnoči naš parlament, gde pridejo na vrsto vnoči važni zakoni.

Razglas.

V Mlajtincih v bivšem logi grofa SZAPARY, prva parcela od Lukačevcev se bode 4. ga decembra predpoldnom na licitaciji odavao goristoječi gabrov les za drva na obségi 2 plügov.

Pošta.

Števan Hozjan, Selica 62. Ki maju pogodbo odobreno i zemljo na seba vpelano, naj bodejo brez skribi. To pa mislim, vi vtični mate že. Pa ovak se tudi ne boje, ne pride vse v razdelitev ešče ednak, tudi se ide samo za male falate. — **Vsem.** Čeke pošljemo dužnikom, naj poravnajo svoj dug, konec leta je tudi. — **Širitelom.** Sterjajte nam dug, zadoji čas je že, da vsaki plača, ka je dužen. **Občina Bukovnica.** Vi ste z Vašim prizivom zamislili. Pa bodi Vam v toljebo, da sta našiva g. poslanca v

imeni cele Slov. Krajine protestirala proti kolicičniki 17 na katastri v Beogradu i pri našem odposlanci komisiji. — **Ivan Saković, Zenkovci.** Ne Vam sile letos plačati, kleti Vas Bog blagoslov, pa te lehko plačate. — **Žilavec Jožef, Topolovci.** Bejek je prinas plačao 15 Din., ovo more pri Vas. Pišete, da ste poslali 520 Din. Mi teh penez dozdaj nesmo sprejeli. Javite nam, kde i kda ste je dali na pošto. — **Denša Ivan, Chicago.** Pri Vas so plačali nadale slediči Novine: Marija Želko, Dovečer Ivan, vsaki 4 dol., Marija Grščkovnjak je dala na podporo M. Lista en dolar, Jožef Raj plačao naročnine 2 dol., Jožef Györkóš 2 dol., Matjaž Grščkovnjak daruva dolar na podporo M. Lista. Vsem Bog plačaj, peneze prijali. Ki neso ečke plačali, prosimo je, naj tak poravnajo dug. — Hvala širitelom vsem za trud. Imena onih, ki so nam kupili kamle za »Dom sv. Franciška« smo objavili, če što ne bi bio, naj se javi. Ka do roke dobimo, vse objavimo v M. Listi.

GOSPODARSTVO.

J. CASAR: Zadružništvo.

Mi govorimo zdaj samo od pridobitni ali gospodarski zadrug.

Pri zadrugi je važno skupno delo. Če se delo kakšega društva ne vrši skupno, se takše društvo nemre imenuvati zadruga. K zadrugam se ne prištevajo kakša dobrodelna društva, šteri majo namen podpirati različne ljudi. Pri zadrugi se navadno podpirajo samo ojeni člani. Kakpa, da zavolu toga majo od zadrug tudi vogni ljudi velike haske.

Gospodarske naloge zadružništva.

Zadruge ne zadevajo samo posameznikov, nego sègajo globoko tudi v gospodarstvo vsej slojov posebno v gospodarstvo siromaškejših i srednjih ljudi. —

Zadruge se borijo za poštenost v gospodarstvi i poslovanji. Zadruge pobijajo odiranje vsej vrst. Tak odiranje pri penezah kak odiranje pri blagi. Zadruge razširjajo šparavnost, preganjajo ponarejanje blaga. Zadruge se držijo toga, da se pri odaji kmečki pridelkov plačuje vsigdar v gotovi penezah i navajajo k pametnomu gospodarstvu.

Z ednov rečjov: Zadruge dajo svojim članom na pošteni način vse tiste ugodnosti, šteri lehko da eden velki obrat. Z enovom pomočjov lehko vsigdar vkljupi stopijo producenti i konsumenti, to je tisti, šteri majo blago za odajo s tistimi, šteri blago kupujejo. Odklanjajo pa zadruge prekupčevalce to je tisti, šteri blago samo drakšajo. Pri zadružništvi se širi tudi požnavanje tržni prilik i se tak lehko določajo pravčne cene. Zadruge zberejo okoli sebe male i srednje gospodare, šteri se samo na to način lehko branijo pred velkimi kapitalističnimi družbami. Eden sam mal obrotnik se nigdar nemre ne s svojim delom, ne s cenami proti postaviti fabriki. Zdrženi obrtniki v zadrugi pa lehko konkurirajo vsakoj fabriki, ar majo menje stroškov i lehko bogše delo na plac postavijo kak fabrike.

Samo v zadrugaj se lehko ohranijo i ostanejo mali kmetje i mali obrtniki. (Dale sledi.)

Penezi.

1 ameriški dolar 56:95 Din. 1 nemška marka 13:57 Din, 1 austrijski šiling 8 Din, 1 vogrski pengö 9:92 Din, 1 češka krona 1:69 Din, 1 talijanska lira 2:98 Din, 1 francuski frank 2:22 Din, 1 angleški funt 276:23 Din.

Štev. IV. A 18. 885/28.

RAZPIS.

Oblastni odbor mariborske oblasti razpisuje pismeno ofertalno licitacijo za dobavo vseh vrst mesa, mesnih izdelkov, mokre in mlevske izdelkov, specerijskega in kolonialnega blaga, kruha in mleka, drva in premoga v letu 1929, to je za dobo od 1. januarja do 31. decembra 1929, sledičem zdravstvenim zavodom:

- 1.) Splošni bolnici v Mariboru,
 - 2.) Javni bolnici v Celju,
 - 3.) Javni bolnici v Murski Soboti,
 - 4.) Javni bolnici v Slovenjgradcu,
 - 5.) Javni bolnici v Čakovcu,
 - 6.) Javni bolnici in oblastni hiralnici v Ptaju,
 - 7.) Oblastni hiralnici v Vojniku.
- Ponudbe opremljene s 100 Din. kolicom, glaseče se na stalno ceno, z navedbo eventuelnega popusta v %, je izročiti upravi dotočnega zavoda, za katerega ponudba velja, najkasneje do 11. ure predpoldan dne 10. decembra 1928. v zapečatenem zavitku, na česar zunanji strani je označiti naslov ponudnika, predmet ponudbe in zavod, za katerega se glasi ponudba.
- Ponudba, v kateri mora biti izrecno navedeno, da so ponudniku vsi podrobni dobavni pogoji znani i da na nje v celoti prista, je priložiti spričevalo sreskega poglavarja in odražiteljski sposobnosti in potrdilo davčnega urada, da so davki za tromešecje plačani.

Vsek ponudnik mora založiti najkasneje do 10. ure predpoldne dne 10. decembra 1928. pri upravi zavoda, za katerega se glasi ponudba, predpisano kavcijo v višini 5% vrednosti ponudne dobave. O položeni kavciji prejme ponudnik od uprave zavoda potrdilo.

Oba pogodbnika si pridržujejo pravico, en mesec pred potekom I. polletja 1929. pogdbo polletno odgovarjati, ako bi se pogojene cene tako spremenile, da bi oblastni odbor ali pa dobavitelj ne mogel v II. polletju pristati na dogovorjeno ceno. Ako se nihče izmed oba pogodbnikov pravčno ne posluži te odgovordne pravice teče dobavna pogodba avtomatično dalje do 31. decembra 1929.

Pri zavodih v katerih se peče kruh v lastni režiji in v katerih dobavljajo mleko okoliški posestniki v manjših količinah, odpadejo zadevne ponudbe.

Podrobna pojasnila in podrobne dobavne pogoje za vsak posamezen zavod daje ponudnikom uprava dotočnega zavoda.

Oblastni odbor si pridržuje pravico, oddati dobavo neglede na ponudeno ceno, in deliti dobavo med več ponudnikov. Na ponudbe, ki ne odgovarjajo prednjim določilom razpisa in podrobnim dobavnim pogojem, se ne bude oziralo.

Oblastni odbor mariborske oblasti v Mariboru, dne 17. nov. 1928.

Predsednik:
Dr. JOSIP LESKOVAR, I. r.

Sode (lagve)

vseh velikosti ima vedno v zalogi po najnižjih ceneh FRAN REPIČ sodarsko podjetje Ljubljana Trnovo. Pomočnike sprejme v trajno delo.

Vsa popravila pri včeraj zgotoviti dobro i fal z garancijo VACLAV PLÁČEK v Murski Soboti, gostilna g. Baca.

Vsakovrstne sirove in svinjske kože kupuje po najvišji dnevni ceni
Franc Trautmann
Murska Soba
Cerkvena ulica 191.

Ka je „Mastelin“?

„Mastelin“ je prašek za svinje po živinozdravniško preizkušenem receptu, sestavljen iz aromatični zelišč, kakti Hašmus, Eencian i dr. ka povzroča prebavo i tek.

„Mastelin“ vsebije bridko sol, povzroča čiščenje notranjih organov.

„Mastelin“ utruje organizem pri živini. Trditev, da bi se svinje od praške debelile; bi bila neutemeljena. Istina je pa, da se tek pri debelenju dostakrat stavi tudi pri najbogoj hranil. Te je potrebno dodavati Mastelin, ž njim se obudi tek i dostakrat odstranijo tudi razne bolezni.

„Mastelin“ stavi zavolo toga klanje pred pravim časom. Vsakom je znano, da pri predčasnem klanju živine nega dobička nego zgubitek. „Mastelin“ dobite v vsej trgovinai na deželi za male peneze. Paketi so po 3 i 6 Din. Kak se rabi, je napisano na paketi. — Glavna zalog: A. KOSEC, Maribor.

Zdrav ostanoti, boleznim vujti!

Če si prezebleni, ali prehlajeni, če maš mrzle noge, te glava boli, če maš migrene, reumo, če so ti oslabili živci i mišice, če si določeno ali telovno oslabo, če slabo spiš, če maš trganje v členki, bolečine na obrazu i po celom telu, če si preveč občutliv za mrzoo zrak, i se ovačijavajo pri tebi znamenja slabosti i nezadostnega obotka krvi, te je to znamenje, da si v svoji zdravi dneva nikar ne včino, da bi se toga ogučavao. Delaj to ka so že naši dedeki i pradedeki vsigdar z uspehom kušali. Rabi odznotra i odzvuna vsigdar preizkušeni pravi

Fellerov prijetnodišči „Elsafluid“.

V apotekaj i takši trgovinai košta edna poizkusna kantica 6 Din., dvojna 9 Din, velika špecjalna kantica 26 din. Po pošti, konči eden pak, šteri ma 9 poizkusni, ali 6 dvojci ali 2 specijalni kantici za 62 Din. Dve takšivi klišti staneta samo 102 Din s pakovanjem i poštino vred. Naročila trbe točno nasloviti na

EUGEN V. FELLER, lekarnar
STUBICA DONJA, Centrala 146.

Hrvatska.

Če pa rabiš dobro sredstvo za želodec, naroči obenem Fellerove blažodelišče Elsa kroglice 6 škatulic za 12 Din.

Amerikanci pozor!

Ste že prišli iz Amerike? Ali samo ščete priti? Vaša prva skrb budi, da si spravite kem lepši dom. To pa dosegnete, če si date zožidati lepo, zdravo in kaj je najvažnejše fal hižo. Dnesden že vsi Amerikanci tak delajo. Obrnite se pismeno ali ustmeno na

g. FRANJO LEVAŠIČA,

zidarskoga podjetnika v DOLNJOJ LENDAVI št. 57. Jugoslavija. On i samo on, Vam napravi hižo, šteri Vam bode po voli!

Brezplačna darila

lehko dobi vsakši naročnik. Ta darila so točno opisana v velikem ilustr. ceniku tvornice SUTTNER.

Že prek 30 let

vživa tvrdka H. SUTTNER najboljši glas zavolo svojega solidnega poslovanja i zavolo zanesivo dobre kakovosti svojega blaga. Pri tvrdki Suttner se vse kupi naravnoc skoro po tisti cenaj kak v fabriki i brez nevarnosti, zato, ka tisto, ka ne odgovarja se včmini ali pa penezi nazaj dajo. Pošlite včasi Vaš točen naslov na

H. SUTTNER LJUBLJANA, št. 945.

i dostavleni Vam bo veliki ilustr. cenik sijajni cenik zelenih včr, včr na roko, vsej zlati i srebrni predmetov, olepševalni predmetov i tak naprej popunoma brezplačno.

Samo 64 Din 20 p. stane prava 16 cm. visoka Anker-budilka št. 105. Velika zbirka ženski moški včr zlati i srebrni predmetov, prstanov, včr z nihalom, včr s kukavico itd. v ceniki.

Suttnerova „IKO“ včra vam služi celo življenje!